

The 2nd International Conference on
Medicinal Plants, Organic Farming,
Natural and medicinal materials

۲۲ اسفند ماه ۱۳۹۷ - مشهد مقدس

اثر تاریخ کاشت گیاه دارویی و خوراکی آزیوش در منطقه شیروان بر کیفیت

محصول برداشت شده

محمد حسین قربانی^۱، اکرم پسندیده نشکری^۲، مهدی جواهری^۳

۱- عضو هیئت علمی گروه زراعت دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان

۲- فارغ التحصیل کارشناسی ارشد بیوتکنولوژی کشاورزی، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان

۳- دانشجوی دکتری گرایش باغبانی دانشگاه فردوسی مشهد

چکیده

این پژوهش با هدف بررسی اثر تاریخ کاشت در شهرستان شیروان در استان خراسان شمالی بر کیفیت محصول برداشت شده گیاه دارویی و خوراکی آزیوش در سال ۱۳۹۶ انجام شد. برای انجام این پژوهش از چهار تاریخ کشت ۱۱ اردیبهشت، ۲۸ اردیبهشت، ۱۱ خرداد و ۱۱ تیر ماه استفاده گردید. نتایج تجزیه واریانس داده‌ها نشان داد که اثر تاریخ کاشت بر تمامی مؤلفه‌های اندازه‌گیری شده شامل مقدار سدیم، پتاسیم و کلسیم در برگ‌ها و درصد نیتروژن و پروتئین در برگ‌ها و ساقه‌ها معنی‌دار بود. نتایج مقایسه میانگین اثر تاریخ کاشت بر مقدار سدیم برگ‌ها نشان می‌دهد که بیشترین مقدار سدیم برگ‌ها در دو تاریخ کاشت ۱۱ و ۲۸ اردیبهشت ماه وجود داشت. همچنین بیشترین مقدار پتاسیم و کلسیم در برگ‌ها در دو تاریخ کاشت ۱۱ و ۲۸ اردیبهشت ماه وجود داشت و با تأخیر در زمان کاشت پس از ۲۸ اردیبهشت ماه، مقدار پتاسیم و کلسیم برگ‌ها نیز کاهش یافت. از طرفی بیشترین مقدار پروتئین در برگ‌های آزیوش در تاریخ کاشت ۲۸ اردیبهشت ماه با حدود ۱۸ درصد مشاهده شد. در مجموع بیشترین مقدار سه عنصر اندازه‌گیری شده در برگ‌ها (مقدار سدیم، پتاسیم و کلسیم) و همچنین بیشترین درصد مؤلفه درصد نیتروژن و درصد پروتئین در برگ‌ها در تاریخ کاشت ۲۸ اردیبهشت ماه وجود داشت. از آنجایی که زمان برداشت مناسب این محصول در این منطقه حدود ۶۰ روز بعد از سبز شدن می‌باشد و از طرفی، بیشتر برگ‌های این گیاه برای مصارف خوراکی، دارویی و دمنوش چه به صورت خشک شده و یا تازه مورد استفاده قرار می‌گیرد، و در مجموع پنج مؤلفه اندازه‌گیری شده، به نظر می‌رسد مناسب‌ترین تاریخ کاشت، کشت در اواخر اردیبهشت ماه با بیشترین مقدار سدیم، پتاسیم، کلسیم، نیتروژن و پروتئین در برگ‌ها می‌باشد و بیشترین کیفیت محصول برداشت شده حاصل خواهد شد.

واژگان کلیدی: آزیوش، تاریخ کاشت، کیفیت محصول، منطقه شیروان